

“USINDOPACOM...กับแคมเปญการรณรงค์ในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก”

นับตั้งแต่ในช่วงต้นปี 2566 จนถึงปัจจุบัน กองบัญชาการกองกำลังสหรัฐฯ ภาคพื้นอินโด-แปซิฟิก (USINDOPACOM) ได้มีความพยายามในการรณรงค์ให้ชาติพันธมิตรในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก สนับสนุนการดำเนินการร่วมกันในทุกมิติ แบบองค์รวม (CJADO) เพื่อประกันความเจริญรุ่งเรืองทางด้านเศรษฐกิจผ่านเส้นทางการขนส่งทางเรือที่เป็นอิสระ เปิดกว้าง และปลอดภัย

📌 สถานการณ์ในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก

กองบัญชาการกองกำลังสหรัฐฯ ภาคพื้นอินโด-แปซิฟิก (United States Indo-Pacific Command: USINDOPACOM) ได้มีการประสานงานกับหน่วยบัญชาการรบอื่น ๆ ของสหรัฐฯ ได้แก่ Army Pacific, Pacific Air Forces, Pacific Fleet, Marine Forces Pacific, Space Force, Special Operations Forces Pacific และชาติพันธมิตร อาทิ ออสเตรเลีย แคนาดา ฝรั่งเศส อินเดีย ญี่ปุ่น ฟิลิปปินส์ เกาหลีใต้ และสหราชอาณาจักร ฯลฯ เพื่อให้การสนับสนุนการดำเนินการร่วมกันในทุกมิติแบบองค์รวม (Combined Joint All-Domain Operations: CJADO) ทั้งทางบก ทางทะเล และทางอากาศ เพื่อประกันความเจริญรุ่งเรืองทางด้านเศรษฐกิจของภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก ผ่านเส้นทางการขนส่งทางเรือที่เป็นอิสระ เปิดกว้าง และมีความปลอดภัย

ก่อนหน้านี้ พลเรือเอก จอห์น ซี. อาเกิลีโน (John C. Aquilino) ผู้กองบัญชาการกองกำลังสหรัฐฯ ภาคพื้นอินโด-แปซิฟิก (USINDOPACOM) ได้กล่าวว่า สหรัฐฯ จะยังคงมุ่งมั่นที่จะเสริมสร้างให้ภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก มีเสรีและเปิดกว้างในการเดินเรือ รวมถึงการป้องกันเส้นทางการเดินเรือ ทั้งในสภาวะสงบและในสภาวะสงคราม ซึ่งภายใต้ “ยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิก” สหรัฐฯ จะทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดกับชาติพันธมิตร เพื่อให้แน่ใจว่าเส้นทางการเดินเรือในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก จะยังคงเปิดกว้างและสามารถเข้าถึงได้ตามกฎหมายระหว่างประเทศ

แคมเปญการรณรงค์ของสหรัฐฯ ที่กำลังขับเคลื่อนอยู่นี้ มิใช่เป็นการปิดล้อมหรือปิดกั้นพื้นที่ทางทะเลที่มีความเปราะบาง หรือพื้นที่ที่มีการอ้างสิทธิ์เหนือดินแดน หรือพื้นที่ที่กำลังประสบกับปัญหาภัย

คุกคามความมั่นคงทางทะเลเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ยังครอบคลุมถึงการเผชิญหน้ากับความท้าทายลักษณะอื่น ๆ ในภูมิภาคด้วย อาทิ การเกิดอุบัติเหตุทางเรือ การละเมิดลิขสิทธิ์ การกระทำอันเป็นโจรสลัด การหลีกเลียงคว่ำบาตร และการประมงที่ผิดกฎหมาย เป็นต้น

📌 สาระสำคัญของแคมเปญ CJADO

แคมเปญเกี่ยวกับการสนับสนุนการดำเนินการร่วมกันในทุกมิติแบบองค์รวม (CJADO) ของกองบัญชาการกองกำลังสหรัฐฯ ภาคพื้นอินโด-แปซิฟิก (USINDOPACOM) นั้น จะประกอบไปด้วยลำดับขั้นตอน การปฏิบัติการจำนวนมาก อีกทั้ง ยังมีความสอดคล้องกับแนวคิดของกองบัญชาการกลางสหรัฐฯ กองบัญชาการสหรัฐฯ ในภาคพื้นแอฟริกา และกองบัญชาการสหรัฐฯ ภาคพื้นยุโรป

สหรัฐฯ และชาติพันธมิตร ได้มีการเริ่มดำเนินการตามแคมเปญที่กำหนดไว้ ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2566 เป็นต้นมา โดยในทุก ๆ เดือน จะมีปฏิบัติการร่วมในลักษณะต่าง ๆ บริเวณพื้นที่อินโด-แปซิฟิก พื้นที่ช่องแคบแปซิฟิกตะวันตก และพื้นที่ที่สำคัญ ๆ ในทะเลฟิลิปปินส์ ทะเลอันดามัน และทะเลจีนใต้ ซึ่งถือว่าเป็นเส้นทางการเดินเรือที่สำคัญต่อการค้าทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก ซึ่งการขนส่งสินค้าทางทะเลทั่วโลก มากกว่าร้อยละ 60 ถูกขนส่งผ่านภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก

สำหรับปัญหาการอ้างสิทธิ์ทางทะเลของจีนนั้น สหรัฐฯ มองว่าเป็นการกระทำที่ผิดหลักกฎหมายระหว่างประเทศ และยังเป็นภัยคุกคามความมั่นคงที่ร้ายแรงต่อเสรีภาพในการเดินเรือ การค้าเสรี และการพาณิชย์อื่น ๆ อีกทั้งยังเป็นอุปสรรคสำคัญต่อเสรีภาพและโอกาสทางเศรษฐกิจ

สำหรับรัฐชายฝั่งที่ตั้งอยู่รายล้อมพื้นที่ทะเลจีนใต้ด้วย ฉะนั้น สหรัฐฯ และชาติพันธมิตรจึงพยายามพัฒนากรอบความร่วมมือในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก เพื่อสนับสนุนการดำเนินการร่วมกันในทุกมิติแบบองค์รวม (CJADO) และเพื่อรับประกันเสรีภาพในการเดินเรือเพิ่มเติม

📌 ความพยายามของนานาชาติในภูมิภาคอื่น ๆ

ที่ผ่านมาจะเห็นว่าชาติต่าง ๆ มีความพยายามที่จะพัฒนากรอบความร่วมมือในรูปแบบต่าง ๆ (ทวีภาคี ไตรภาคี พหุภาคี) เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการปกป้องเสรีภาพในการเดินเรือผ่านช่องแคบหรือพื้นที่ทะเลที่สำคัญ ๆ เพื่อประโยชน์ในกิจกรรมทางด้านการค้าและพาณิชย์ อาทิเช่น

1) สหราชอาณาจักร บาห์เรน แคนาดา ฝรั่งเศส อิตาลี เนเธอร์แลนด์ นอร์เวย์ เซเชลส์ และสเปน ได้พยายามพัฒนากรอบความร่วมมือเพื่อรับมือกับภัยคุกคามความมั่นคงในลักษณะต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในพื้นที่ทะเลแดงและอ่าวเอเดน ซึ่งกรอบความร่วมมือดังกล่าวมีเป้าหมายเพื่อมุ่งเน้นให้เกิดเสรีภาพในการเดินเรือสำหรับทุกประเทศ

2) การรวมตัวกันของประเทศต่าง ๆ มากกว่า 39 ชาติ เพื่อจัดตั้งเป็นกองกำลังผสมทางทะเล (Combined Maritime Forces: CMF) โดยมีเป้าหมายเพื่อรักษาความปลอดภัยทางทะเล และเสริมสร้างขีดความสามารถในการปกป้องอ่าวโอมาน มหาสมุทรอินเดีย อ่าวเปอร์เซีย ทะเลแดง และอ่าวเอเดน ซึ่งสถานการณ์ที่ผ่านมาในช่วงเดือนธันวาคม 2566 ระหว่างที่เรือรบฟริเกต Languedoc ของฝรั่งเศสที่ปฏิบัติการลาดตระเวนอยู่ได้ยิงโดรนที่กำลังคุกคามเรือบรรทุกน้ำมันของนอร์เวย์ตกหนึ่งลำ เป็นต้น

📌 บทวิเคราะห์

1) การสนับสนุนการดำเนินการร่วมกันในทุกมิติแบบองค์รวม (CJADO) นั้น เป็นแคมเปญที่มุ่งเน้นให้เกิดการเสริมสร้างความเชื่อมั่นและแสดงให้เห็นถึงขีดความสามารถของสหรัฐฯ และชาติพันธมิตรในประเด็นเกี่ยวกับการรับประกันความมั่นคงปลอดภัย เสรีภาพ และการเปิดกว้างของการเดินเรือในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก ซึ่งเป็นเส้นทางที่สามารถเชื่อมต่อไปยังช่องแคบมะละกา ช่องแคบฮอร์มุซ แหลมแอฟริกา คลองปานามา และพื้นที่ทางทะเลอื่น ๆ

2) การจัดทำแคมเปญการสนับสนุนการดำเนินการร่วมกันในทุกมิติแบบองค์รวม (CJADO) ส่งผลทำให้สหรัฐฯ และชาติพันธมิตรได้มีการขับเคลื่อนความร่วมมือและดำเนินงานร่วมกันในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก อย่างที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน กล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ เปรียบเสมือนการกำหนดวิสัยทัศน์ด้านความมั่นคงร่วมกันในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก อันมีเป้าหมายสูงสุดเพื่อต้องการสนับสนุนให้ภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก

มีการเดินเรืออย่างเสรีและเปิดกว้าง ซึ่งในอนาคตมีการคาดการณ์กันว่า กองบัญชาการกองกำลังสหรัฐฯ ภาคพื้นอินโด-แปซิฟิก (USINDOPACOM) จะยังคงเป็นกำลังสำคัญในเรื่องของการรักษาเสรีภาพและความปลอดภัยของทะเลในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกต่อไป

3) การประกาศแคมเปญของกองบัญชาการกองกำลังสหรัฐฯ ภาคพื้นอินโด-แปซิฟิก (USINDOPACOM) ส่งผลทำให้ภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก เกิดกิจกรรมทางการทหารในลักษณะต่าง ๆ มากมาย อาทิ ในช่วงต้นปี 2567 สหรัฐฯ ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ ได้ฝึกซ้อมทางทะเลในลักษณะไตรภาคี พร้อมทั้งได้มีการพัฒนาการแจ้งเตือนและแบ่งปันข้อมูลเกี่ยวกับขีปนาวุธของเกาหลีเหนือแบบเรียลไทม์ สหรัฐฯ ออสเตรเลีย และญี่ปุ่น มีการพัฒนาการร่วมมือด้านการซ้อมรบร่วมทั้งแบบทวีภาคี ไตรภาคี และพหุภาคี สหรัฐฯ และอินเดีย ได้มีการนำเครื่องบินรบขึ้นสูงและเครื่องบินทิ้งระเบิดทางยุทธศาสตร์ฝึกซ้อมร่วมกัน สหรัฐฯ และฟิลิปปินส์มีการพัฒนากรอบความร่วมมือด้านความมั่นคงในทุกมิติ เป็นต้น

📌 บทส่งท้าย

สำหรับประเทศไทยและสหรัฐฯ นั้น ในช่วงเดือนมีนาคม 2567 ได้มีการฝึกซ้อมร่วมภายใต้รหัส “คอบร้าโกลด์” ซึ่งถือเป็นการฝึกซ้อมรบร่วมขนาดใหญ่ที่สุดในภูมิภาคเอเชีย และยังเป็นหนึ่งในกิจกรรมที่มีความเชื่อมโยงกับการสนับสนุนการดำเนินการร่วมกันในทุกมิติแบบองค์รวม (CJADO) ซึ่งเป็นแคมเปญรณรงค์ของกองบัญชาการกองกำลังสหรัฐฯ ภาคพื้นอินโด-แปซิฟิก (USINDOPACOM) โดยการฝึกครั้งนั้น ได้มีการสาธิตการโจมตีสะเทินน้ำสะเทินบก เพื่อแสดงให้เห็นถึงขีดความสามารถในการบูรณาการร่วมกัน และยังเป็น การช่วยยกระดับการทำงานระหว่างชาติพันธมิตร ที่มีความต้องการในทิศทางเดียวกัน คือ การสนับสนุนให้ภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก มีการเดินเรือที่เสรีและเปิดกว้างต่อไป

★อ้างอิง

- <https://ipdefenseforum.com/2024/05/freedom-of-the-seas/>
- <https://th.rti.org.tw/news/view/id/2000753>
- <https://blog.giztix.com/ระบบการขนส่งของประเทศไทยในปัจจุบัน/>
- <https://www.imef.marines.mil/Media-Room/Stories/Article/Article/3708505/cobra-gold-amphibex-highlights-combined-joint-all-domain-operations/>